

گذر

ارائه احتمالی مسکن تهراتی به متاهلان بالقوه!

● **شرق**: مجردها خوشحال باشند، یک خانه تهراتی چینی برای آنها در سه سال آینده با وام‌های ماهانه چهار الی هفت میلیون تومان بالقوه آماده است و ممکن است در صورت بررسی در هفته آینده بتوانند از طریق سامانه برای این مهم ثبت‌نام کنند. البته به شرطی که تا سه سال آینده همسر اختیار کنند وگرنه راس سه سال مابه‌التفاوت آن را باید بپردازند. روز گذشته و روز قبل آن در رسانه‌ها جنجال به راه افتاد که دولت مگر نکفت برای مجردها خانه از نهضت ملی مسکن کنار می‌گذارد؟ پس چرا جایی برای ثبت‌نام نیست؟ بلافاصله محمودزاده، معاون وزیر راه که این روزها مورد انتقاد شدیداللحن یک مجری تلویزیون قرار گرفته بود که جواب رسانه‌ها را نمی‌دهد، به میدان وارد شد و تریون رسانه را در دست گرفت و گفت «پیشنهاد ایجاد امکان ثبت‌نام در طرح نهضت ملی مسکن برای افسراد مجرد بالای ۲۵ سال را به وزیر راه و شهرسازی ارائه کرده‌ایم که در هفته جاری نتیجه مشخص می‌شود». محمود محمودزاده که با ایستا گفت‌وگو کرده می‌گوید: «درخصوص امکان ثبت‌نام افراد مجرد می‌بایست مطالعات و بررسی‌هایی حقوقی صورت گیرد که این مطالعات انجام شد. از طرفی لازم است کسانی که این واحدها به آنها اختصاص می‌یابد، موقع تحویل متاهل شده باشند». یعنی علا خانه برای یک متاهل بالقوه است. او به مشکلات حقوقی نامشخصی اشاره کرد و گفت: «بررسی جوانب موضوع ثبت‌نام مجردها در نهضت ملی مسکن از نظر بار حقوقی زمان بُرد که به نتیجه رسید و اخیرا پیشنهاد را به مهندس قاسمی، وزیر راه و شهرسازی، ارائه کردیم. منتظر تأیید آقای وزیر هستیم که احتمالا در هفته جاری نتیجه به سا اعلام خواهد شد و اقدامات لازم برای بارگذاری و ایجاد امکان ثبت‌نام افراد مجرد انجام می‌شود». به‌رحال اگر این اتفاق بیفتد و شصتا ثبت‌نام کنند، باید بلافاصله به فکر عقد نکاح باشند وگرنه بر اساس قیمت روز اختلاف قیمت محاسبه می‌شود و باید دست به جیب ببرید. به گفته محمودزاده «این افسراد باید تا زمان تحویل واحدها متاهل شده باشند. در غیر این صورت بر اساس قیمت روز، مابه‌التفاوت را پرداخت خواهند کرد و واحدها را تحویل می‌گیرند» و تازه تاکید کرد «این پیشنهاد منوط به تأیید آقای وزیر است و ممکن است تغییراتی پیدا

کند. درخصوص تعیین حداقل سن ۲۵ سال، این موضوع را مدنظر قرار دادیم که شرایط زندگی و ازدواج فراهم باشد؛ چراکه ما باید جامعه مخاطب را ببینیم. اگر در آینده شرایط متفاوت شود، ممکن است با توجه به حجم تقاضا شرط سنی به‌طورکلی برداشته شود. فعلا ترجیح می‌دهیم از این مقطع سنی شروع کنیم». برخی ناظران علت عدم حضور رسانه‌های معاون وزیر در دریافتند. به‌رحال اگر مشتاق ثبت‌نام هستید، مهلت ثبت‌نام ۱۵ دی‌ماه تمام می‌شود و تمدید نخواهد شد؛ «اما درخصوص مجردها یک فرایند جدید ثبت‌نام آغاز می‌شود». اما ایشان درباره دیگر مشکلات مسکن از جمله اقساط سنگین، امکان تهاژت مسکن با نفت، چرایی قیمت‌گذاری بالای بیمانکاران داخلی و چند مشکل دیگر که رسانه‌ها هم‌زمان مطرح کرده بودند، سخنی نکفت.

روزنامه «شرق» با همکاری مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی در چند هفته گذشته به موضوع بحران آب در ایران پرداخته است. در این گفت‌وگوها تلاش شد تا از منظرهای مختلفی به ریشه‌های بحران آب در ایران نگاه شود. در این گزارش به نقش تولید و انتشار اطلاعات منابع پایه آب و تأثیر آن بر شکل‌گیری و مدیریت بحران آب توجه می‌شود. پیش از این، در گفت‌وگو با شبنم قناوتی مطرح شد که اطلاعات مبنای تصمیم‌گیری وزارت نیرو درباره طرح‌های مدیریت آب مربوط به دهه ۷۰ است و پس از آن «بررسی جامعی» انجام نشده است. این موضوع ایده‌ای شد تا مسئله تولید و انتشار اطلاعات حوزه آب را از منظر چندین کارشناس مورد بررسی قرار دهیم. این گزارش حاصل گفت‌وگو با پنج کارشناس حوزه آب است که تولید و انتشار اطلاعات آب از سوی خود وزارت نیرو را یک اشتباه راهبردی می‌دانند. از نظر این کارشناسان، نهاد متولی تولید و انتشار اطلاعات پایه منابع آب باید سازمانی غیر از وزارت نیرو باشد تا هم بتوان به اطلاعات اعتماد کرد و هم بدون هیچ منفعتی، تمام اطلاعات را در اختیار عموم گذاشت. از نظر کارشناسان حوزه آب، تجمیع وظایف متعددی همچون قاعدگذاری، نظارت و اجرای پروژه‌های حوزه آب در سیطره یک متولی واحد، موجب بروز خطاهای راهبردی خواهد شد. از نظر سیدابولفضل میرقاسمی، «اگر بخشی از درآمد شرکت‌های آب منطقه‌ای منوط به فروش آب است و ایجاد انگیزه برایشان می‌شود که مازاد بر ظرفیت یک حوضه آبریز، آب بفروشند، طبیعی است که معضلاتی مثل خشک شدن تالاب‌ها، رودخانه‌ها، یزرگرد و مسائل [مشابه] را به وجود می‌آورد و باید از منشا اصلاح شود». این به معنای آن است که شرکت‌های آب منطقه‌ای اگر به دنبال اجرای پروژه‌های بیشتر تولید آب هستند، باید اطلاعات و داده‌های مربوط به منابع آب پشتیبان اجرای چنین پروژه‌هایی باشند. محمد فاضلی اشاره می‌کند در سنجش، انگیزه چندانی برای اصلاح نظام‌های سنجش منابع آب وجود ندارد. حتی انگیزه برای ایجاد شفافیت در منابع و مصارف آب نیز موجود نیست؛ چون اگر مشخص شود منابع و مصارف آب چقدر است، فروش آب و کسب درآمد دشوار خواهد شد. [مجموعه‌های ذیل وزارت نیرو] شرکت هستند و اسنادشان در مجمع عمومی آنها باید تصویب شود. بسیاری از این پروژه‌ها مثل ساخت سد یا انتقال آب، تبدیل به پروژه‌های منطقه‌ای شرکت آب منطقه‌ای خاصی می‌شود که هر سال از محل اعتبارات ملی و استانی، مبالغی برای ساخت این سازه‌ها به حساب این شرکت‌ها واریز می‌شود. بسیاری از مواقع، پروژه‌ها با اهداف صیانت از منابع آب تعارض دارد. اما به این دلیل که خودشان تعریف‌کننده و ارزیابی‌کننده پروژه هستند، [این پروژه‌ها به هر نحو اجرا می‌شود]. در ایران، داده‌های پایه منابع آب دست شرکت منطقه‌ای است. این شرکت‌ها خودشان بر اساس داده‌هایشان طرح تصویب می‌کنند و پیمانکار را انتخاب می‌کنند و لابی کرده و در بودجه قرار می‌دهند. خودشان هم توزیع‌کننده منابع مالی هستند. وقتی ناظر و تصمیم‌گیرنده، طراح و مجری همه توسط یک شرکت است، داده‌ها را خودشان می‌دهند و توجه می‌کنند. یکی دیگر از کارشناسان حوضه آب اظهار می‌کند عملا تمایلی به دنبال‌کردن بحث‌های مدیریت آب و پایش دقیق آب‌هایی که از منابع آب سطحی و زیرزمینی برداشت می‌کنند، وجود ندارد. از جمله چاه‌هایی که پایش آنها برای شرکت‌های آب منطقه‌ای خیلی مشکل است،

شرق، در روزهای پرسروصدای بودجه، مسعود میرکاطمی، ریاست سازمان برنامه و بودجه کمترین جنجال ممکن را دارد و به نظر سعی او بر حفظ قاضله از جو پرترش و جنجالی است؛ جوی که در این یک مورد به‌راحتی می‌تواند بالاترین مقام‌های دولت را در خود فروکشد. اما میرکاطمی ناگزیر از اظهارنظر است و گاهی نیز کنایه‌های سیاسی در میان حرف‌های بودجه‌ای او مشاهده می‌شود. از جمله گشنبه پنجم دی‌ماه، در میان سخنان بودجه‌ای خود در جلسه ستاد بودجه ۱۴۰۱ گفت عده‌ای که هشت سال در برابر آرت سفره مردم روزه سکوت گرفته بودند، حالا شبهه‌انگیزی می‌کنند و البته که این افراد هیچ‌وقت از توضیحات قانع نخواهند شد. هشت سالی که مشخصا به دوره ریاست‌جمهوری حسن روحانی اشاره دارد اما سویی دیگر آن، یعنی «عده شبهه‌انگیز» مخاطب مشخصی ندارد. به‌رحال میرکاطمی در کنار آن سه وجود منتقدان دلسوز نیز اشاره‌ای کرد و گفت: «میان برخی نقدهای دلسوزانه مطالبی هم هست که از نگاه سیاسی به منافع و معیشت مردم حکایت دارد… کسانی که با نگاه کارشناسی و رویکرد علمی درباره بودجه نظراتی دارند، مورد توجه قرار می‌گیرد و حتی اگر در موارد محدودی بودجه نیاز به اصلاح داشته باشد، آماده انجام آن هستیم». به گفته میرکاطمی «لایحه دولت با استقبال خوب نخبگان و مراکز پژوهشی و تحقیقاتی مواجه شده است. البته سازمان برنامه و بودجه برای شنیدن انتقادات هم که وجود دارد، کاملا آماده است» که شخص رادر در حروف و رجما می‌گذارد که بالاخره انتقاد بکنند یا نه؟ میرکاطمی در سخنان خود از اشاره به نقاط حساس و خیرآفرین بودجه خودداری کرد. از جمله اشاره به مسئله پرجالش حذف ارز چهارهزارو ۲۰۰ تومانی، وظیفه‌ای که اظهارنظر درباره بخشی از آن را دیگر معاون رئیس‌جمهور، معاونت اول، محمد مخبر بر عهده گرفت و گفت ارز دارو به‌هیچ‌عنوان حذف نخواهد شد. به گفته مخبر «آزادسازی

اقتصاد

معمای آمار در بحران آب ایران

چگونه تولید و انتشار اطلاعات در حوزه آب می‌تواند به مدیریت بحران آب کمک کند؟

چاه‌های آب شرب است؛ چراکه شرکت‌های آب و فاضلاب تعهدی برای شفاف‌سازی مقدار آب برداشت‌شده از منابع ندارند. یکی از مشکلات ما این است که خیلی از طرح‌هایی که اجرا شده‌اند، به لحاظ هیدرولوژیکی توجیه نداشته‌اند یا به لحاظ اقتصادی، ممکن است توجیه کافی نداشته باشند، ولی چون مشاور می‌داند اگر پروژه را بگیرد، بعدا نظارتش را می‌تواند بر عهده بگیرد و درآمد ناشی از نظارت بر طرح خیلی بیشتر از انجام مطالعات طراحی است، طبیعتا سعی می‌کند اکثر طرح‌ها را توجیه‌دار جلوه بدهد. یکی از کارهایی که وزارت نیرو به‌خوبی انجام می‌داد، این بود که وقتی طرح جدیدی مطرح می‌شد، کل بیلان با گردش بین منابع و مصرف‌کنندگان را دفتر برنامه‌ریزی کلان آب و آبفا، پایش و مدل‌سازی می‌کرد و تعیین می‌کرد آیا آبی برای تخصیص به طرح‌های جدید وجود دارد یا نه؟ بنابراین بسیاری از طرح‌هایی که از فاز مطالعات، مشاوره و تعامل آب منطقه‌ای‌ها با مشاوره‌ها می‌گذشت، با کموکاستی‌هایی که اشاره کردم، وقتی می‌رسید به دفتر برنامه‌ریزی کلان، متوقف می‌شد و تخصصی آب نمی‌گرفت و طرح عملا منتفی می‌شد. الان آن ساختار منتقل شده به شرکت منابع آب و باید دید رویه‌های جدید به چه صورت طراحی و انجام می‌شود. در بحث تعریف طرح‌های جدید، نظارت بر خود تا حدی اثربخش و مثبت بوده، ولی درباره طرح‌های اجراشده، ندیدم بازخواست و نظارتی صورت بگیرد. حسین بدری‌پورا اشاره می‌کند که نه‌تنها در سطح اطلاعات پایه منابع آب، بلکه در حوزه تولید و انتشار اطلاعات مربوط به ارزیابی زیست‌محیطی پروژه‌های آب نیز اختلالاتی وجود دارد. او می‌گوید همه پروژه‌های بزرگ مکلف به ارزیابی زیست‌محیطی هستند. جالب است که سدساز خودش ارزیابی زیست‌محیطی می‌کنند؛ در صورتی‌که در هیچ جای دنیا این‌طور نیست. سدساز یا سازمان محیط زیست باید فراخوان دهند. [در ایران] در واقع هزینه‌های ارزیابی زیست‌محیطی بر عهده خود شرکت سدساز است و اگر ارزیابی منفی باشد، قراردادی بسته نمی‌شود؛ بنابراین هر سدی ساخته می‌شود، نکات مثبت فقط مطرح می‌شود و نکات منفی بسیار کم‌رنگ هستند. [این در حالی است که] برای هر کاری باید عامل بیرونی باشند که ارزیابی کند. ما یک خودارزیابی داریم؛ گزارش داده می‌شود و مسئول بالاسری هم ارزیابی می‌کند و در واقع وقتی گزارش نهایی پروژه بیرون می‌آید، افراد دیگری که مشارکت نکردند نیز ارزیابی واقع‌گرایانه می‌کنند، به‌ویژه اگر منفععی نداشته باشند. از نظر یکی از کارشناسان، مهم‌ترین تعارض وظایفی که در وزارت نیرو وجود دارد، این است که تمامی وظایف مربوط به جمع‌آوری اطلاعات مربوط به آب در اختیار وزارت نیرو قرار

انتقاد میرکاطمی از منتقدان بودجه دولت «عده‌ای شبهه‌انگیز»

ارز ترجیحی برای بخش دارو نه در کوتاه‌مدت و نه در بلندمدت به‌هیچ‌وجه در دولت مطرح نیست و انتظار می‌رود صنایع داروسازی با قیمت‌گذاری مناسب به رفع نیازمندی‌های دارویی کشور کمک کنند. به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی معاون اول رئیس‌جمهور، او در نشست با اعضای سندیکای داروی انسانی گفته است: «تأمین و تولید ۹۷ درصد از داروی مورد نیاز کشور توسط صنایع داروسازی مایه افتخار برای این بخش صنعت کشور است و انتظار داریم با حل مشکلات و همفکری و همکاری دولت و صنایع داروسازی سه درصد مابقی نیازهای کشور در زمینه دارو به‌ویژه بیماران صعب‌العلاج در کشور، تولید شود؛ خبر خوبی برای همه مردم. اما میرکاطمی به دفاع از بودجه ادامه داد و گفت «در بودجه ۱۴۰۱ منابع و مصارف باهم همخوانی دارند. درآمد‌ها واقعی دیده شده و هزینه‌های دولتی به غیر از حقوق کاهش داده‌سته است؛ چراکه برای دولت کسری بودجه‌ای وارد قرمز است». صحبت‌هایی که بعضا منتقدانی هم دارد. از جمله اینکه درآمدهای مالیاتی دولت چندان قابل‌اتکا نیست؛ همچنین درآمد‌ها از منبع مولدسازی اموال دولتی منتقدانی در حلقه نزدیک به خود دولت دارد و نه آن عده شبهه‌انگیز. از جمله ابوترابی‌فرد که در خطبه‌های نماز جمعه دولت را از فروش اموال بر حذر داشت و گفت مالیات را افزایش دهد. از این طرف روزنامه جمهوری اسلامی گفت اگر دولت از خانه‌های مردم مالیات بگیرد «طغیان اجتماعی» در پیش است. رئیس سازمان برنامه در ادامه و در حمایت از دولت متنبوع خود گفت: «دولت رشد تورم نقطه‌به‌نقطه را کنترل کرده و از بانک مرکزی

گرفته و از طرف دیگر مصرف‌کننده این اطلاعات و داده‌ها باز هم وزارت نیرو است؛ یعنی شما در وزارتخانه یا در شرکت‌های آب منطقه‌ای، دفاتر مطالعات پایه آب را دارید که وظیفه جمع‌آوری اطلاعات درباره طرح‌های انتقال آب و… را بر عهده دارند و خود وزارتخانه مهم‌ترین استفاده‌کننده از این اطلاعات است. این مهم‌ترین تعارض است؛ یعنی کسی که خودش اطلاعات تولید می‌کند و کسی که مصرف می‌کند، یک نفر است که این نمی‌تواند منطقی باشد. در سایر کشورها وظیفه جمع‌آوری اطلاعات بر عهده نهادی دیگر است که نفعی ندارد. مثلا در استرالیا سازمان هوشناسی این وظیفه را بر عهده دارد که اطلاعات را به‌صورت شفاف منتشر می‌کند. وزارت نیرو چون خودش این کار را می‌کند، اولاً اطلاعات را به‌صورت شفاف منتشر نمی‌کند و از طرف دیگر در صحت اطلاعات نیز شک وجود دارد که مثلا اگر لازم است طبق آن در جایی سد ساخته شود، مشکوک است، چون خود وزارتخانه در این کار نفع دارد. پس باید این کار به طرف سومی واگذار شود که نفعی ندارد. مثلا در استرالیا سازمان نظار این کارشناس، موضوع حتی از سطح وزارتخانه نیز فراتر می‌رود و این تعارض منافع در شرکت‌های مشاور هم دیده می‌شود. مطالعات جامع منابع آب که مهم‌ترین مطالعاتی است که در حوزه آب انجام می‌شود، به شرکت‌های مشاور سپرده می‌شود. شرکت‌هایی که در تدوین این مطالعات نقش دارند، خودشان پروژه هم اجرا می‌کنند. اولین اقدام برای حل این معضل، ساختن یک نهاد مستقل تولید داده و اطلاعات پایه است. تا وقتی این مسئله حل نشود، نه می‌توان طرح‌ها را بهینه کرد و نه می‌توان به آمایش سرزمین اعتماد داشت. هر اقدام دیگری که باید انجام بشود، در اولویت بعدی و بعد از این قرار دارد. همه درباره شفافیت اطلاعات صحبت می‌کنند، ولی درباره ذات آن اطلاعات صحبت نمی‌کنند که اصلا آن اطلاعات قابلیت اتکا دارد یا نه. اول اطلاعات باید از طریق ایجاد یک نهاد مستقل قابلیت اتکا داشته باشد و دوم چگون آن نهاد مستقل دیگر نفعی ندارد، در مقابل انتشارش مخالفت نمی‌کند. وزارت نیرو نیز با انتشار اطلاعات مخالفت نمی‌کند. آن‌قدر بوروکراسی دستیابی به این داده‌ها ادبیت‌کننده است که در نهایت بی‌خیال می‌شوید. [در نهایت هم] یک حجم عظیمی از اطلاعات در اختیار قرار می‌دهند که تو اصلا نمی‌فهمی. غرقت می‌کنند و تو تا بخواهی سر درباری س سال‌ها گذشته است؛ بنابراین شما وقتی یک نهاد مستقل تولید اطلاعات نداشته باشید، نمی‌توانید به اطلاعات اتکا داشته باشید و نه انتظار داشته باشید به‌صورت شفاف در اختیارتان قرار بگیرند. این اتفاق هم که رخ بدهد، شما نمی‌توانید نظارت درستی داشته باشید. موضوع تولید اطلاعات توسط نهاد سوم، از سوی دیگر کارشناسان نیز مطرح شده است. محمد فاضلی اشاره می‌کند: در بسیاری از کشورها، داده‌ها توسط یک سازمان ملی پرازش می‌شوند. مثلا در آمریکا داده‌های پایه منابع آب در USGS (سازمان زمین‌شناسی آمریکا) جمع‌آوری می‌شود. در سایر کشورها نیز معمولا سازمانی تحت عنوان اقلیم‌شناسی، زمین‌شناسی و… وجود دارد که داده‌ها آنجا تهیه می‌شود و بقیه مصرف‌کننده هستند. مثلا استرالیا، شبیه ملی داده‌ها را در دهه ۱۹۹۰-۲۰۰۰ ایجاد کرد و داده‌ها دیگر در اختیار شرکت‌ها نیست و عمومی است. در نهایت باید به این موضوع نیز اشاره کرد که تولید و انتشار غیراستاندارد اطلاعات در ایران، تنها مربوط به وزارت نیرو نیست.

«علاوه بر بستن بودجه بدون کسری در لایحه احکام خوبی برای کنترل اضافه‌برداشت بانک‌ها از منابع بانک مرکزی دیده شده است. به‌عبارت‌دیگر دولت در سال آینده به‌دنبال کنترل و کاهش قابل‌توجه تورم البته نه به شیوه رکود بلکه با انضباط مالی و پولی است». مطلبی که می‌توان آن را به چشم پاسخی برای انتقاداتی از جنس انتقاد همتی در نظر گرفت. در نهایت میرکاطمی سخنان خود را با بحث عدالت خاتمه داد و گفت «به دستور رئیس‌جمهور ریاست عدالت بودجه تدوین شده و در حال نهایی‌شدن است تا جهت‌گیری‌های دولت برای شرفرت متوازن کشوری بهتر مشخص شود». اما دیگر شوالیه اقتصاد دولت، رئیس بانک مرکزی، سخنانی درباره تأمین ۴۰میلیارد دلار از در سال جاری کرد و وعده داد سال بعد بهتر نیز می‌شود.

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...